Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1884. Wydano i rozesłano dnia 29. Lipca 1884. **Część XIV.**

Nr. 48.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa z dnia 27 Maja 1884 L. 31445, dotyczące ordynacyi wyborczej dla Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie.

Na mocy ustawy z dnia 29 Czerwca 1868 Dz. p. p. Nr. 85, ustanowiło wys. c. k. Ministerstwo handlu rozporządzeniem z dnia 4 kwietnia 1884, l. 9477 dla Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie następującą ordynacyę wyborczą.

§. 1.

Izba handlowo-przemysłowa w Krakowie składa się z 32 rzeczywistych członków, którzy dzielą się na dwie sekcye, mianowicie:

I. Sekcyę handlową.

II. Sekcyę przemysłową, do której to ostatniej należą także sprawy górnicze.

Obwód Izby dzieli się na dwa okręgi wyborcze, z których pierwszy (okręg wyborczy Krakowski) obejmuje polityczne powiaty: 1. Kraków, — 2. Chrzanów, — 3. Biała, — 4. Żywiec, — 5 Wadowice, — 6. Myślenice, — 7. Wieliczkę, — 8. Bochnię, — 9. Brzesko, — 10. Limanowę,— Nowytarg, — Nowy Sącz; drugi zaś (okręg wyborczy Tarnowski) powiaty: 1. Tarnów, — 2. Pilzno, — 3. Ropczyce, — 4. Rzeszów, — 5. Łańcut, — 6. Dąbrowę, — 7. Mielec, — 8. Tarnobrzeg, — 9. Nisko, — 10. Kolbuszowę, — 11. Grybów, — 12. Gorlice i 13 Jasło.

Sekcya handlowa składa się z 16 członków, z których 10 wybierają handlujący pierwszego, a 6 handlujący drugiego okręgu wyborczego.

Sekcya przemysłowa składa się również z 16 członków, z których 10 wybierają przemysłowcy pierwszego, a 6 przemysłowcy drugiego okręgu wyborczego.

W pierwszym okręgu wyborczym w obydwóch sekcyach z 10 członków wybierają 6 wyborcy połączonej pierwszej i drugiej kategoryi, a 4 wyborcy trzeciej kategoryi.

W drugim okręgu wyborczym wybierają w obydwóch sekcyach z 6 członków 4 wyborcy połączonej pierwszej i drugiej kategoryi, a 2 wyborcy trzeciej kategoryi.

W miejscu, gdzie Izba ma swoją siedzibę, a względnie w odległości nie przenoszącej 20 kilometrów, muszą z pomiędzy członków Izby stale zamieszkiwać:

I. z sekcyi handlowej 10, a mianowicie

1. z pomiędzy wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 7;
2. z pomiędzy wybranych w drugim okręgu wyborczym 3.

II. z sekcyi przemysłowej 10, a mianowicie

1. z pomiędzy wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 7;
2. z pomiędzy wybranych w drugim okręgu wyborczym 3.

§. 2.

I. Sekcya handlowa obejmuje bankierów i wekslarzy, wszelkie protokółowane albo przynajmniej według zasad buchhalteryi kupieckiej prowadzone handle hurtowne i przedsiębiorstwa transportowe, przedsiębiorstwa kolejowe i żeglugi parowej, właścicieli okrętów, jakoteż wszelkie inne, samodzielnie handel prowadzące przedsiębiorstwa zarobkowe.

Wybory w niej odbywają się w trzech kategoryach wyborczych (ciałach wyborczych).

Takowe składają się:

a) z tych handlujących, którzy ze swego handlu opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 100 złr. w. a. rocznie (wielki handel) (§. 7. ustęp 2 ustawy z 29 czerwca 1868. Nr. 85 Dz. u. p.);

b) z tych handlujących, którzy ze swojego handlu opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków w okręgu wyborczym Krakowskim najmniej 30 złr. w. a., w okręgu zaś wyborczym Tarnowskim najmniej 15 złr. w. a. rocznie, a do kategoryi *a)* nie należą;

c) z wszystkich tych handlujących, którzy ze swego handlu opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków w mieście

Krakowie najmniej 8 złr. 40 ct. w. a., w innych zaś miejscowościach, do obwodu Izby należących najmniej 5 złr. 25 ct. w. a. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategoryi wyborczej (w ciele wyborczem *c*) sekcyi handlowej) wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego, państwowego podatku zarobkowego opłaca w przynależnej gminie ze swego handlu taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wybierania posłów na sejm krajowy (§. 7. ust. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Jak długo niema liczby wyborców, wymaganej do samodzielnego utworzenia pierwszej kategoryi wyborczej (I. *a*), to wyborcy uprawnieni do wybierania w tej kategoryi wybierają wspólnie z wyborcami kategoryi następnej (I. *b*).

II. Sekcya przemysłowa obejmuje wszystkie fabryki i przedsiębiorstwa przemysłowe, górnictwo, huty, hamernie, budownictwo i zakłady do budowy statków wodnych.

Wybory w niej odbywają się w trzech kategoryach (ciałach) wyborczych.

Takowe składają się:

a) z tych przemysłowców, którzy ze swego przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 100 złr. w. a. rocznie (wielki przemysł), (§. 7. ust. 2. ustawy o Izbach handlowych).

b) z tych przemysłowców, którzy ze swego przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków w okręgu wyborczym Krakowskim najmniej 30 złr. w. a., w okręgu zaś wyborczym Tarnowskim najmniej 15 złr. w. a. rocznie, — a do kategoryi *a*) nie należą.

c) z wszystkich innych przemysłowców, którzy ze swego przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków w mieście Krakowie najmniej 8 złr. 40 ct. w.a., w innych zaś miejscowościach, do obwodu Izby należących, najmniej 2 złr. $62^1/_2$ ct. w. a. rocznie. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategoryi (w ciele wyborczem c) sekcyi przemysłowej) wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego państwowego podatku zarobkowego opłaca w przynależnej gminie ze swego przedsiębiorstwa przemysłowego taką kwotę, która równa się najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wybierania w dotyczącej gminie posłów na sejm krajowy. (§. 7. ust. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Jak długo niema liczby wyborców wymaganej do samodzielnego utworzenia pierwszej (II, a) kategoryi wyborczej, to wyborcy, uprawnieni do wybierania w tej kategoryi, wybierają wspólnie z wyborcami kategoryi następnej (II. b).

§. 3.

Spólnicy jawni należą do tej kategoryi wyborczej, pod którą według wysokości opłacanego podatku podpada przedsiębiorstwo, którem się zajmują.

Te osoby, które jako naczelnicy lub jako dyrektorzy kierują handlowymi lub przemysłowymi przedsiębiorstwami akcyjnemi, wykonują swe prawo wyborcze w tej kategoryi, do której należy przedsiębiorstwo pod ich kierownictwem zostające.

§. 4.

Każdy posiadający prawo wyboru, wybiera tylko w tej kategoryi wyborczej (ciele wyborczem), do której przynależy (§. 2). Kto jest uprawniony do wybierania w kilku kategoryach (ciałach) wyborczych, ten może wykonywać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich; wyborcy takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategoryi wyborczej, (ciele wyborczem) swoje prawo chce wykonywać. (§. 7. al. 5 ustawy o Izbach handlowych).

Jeżeli uprawniony do wybierania w kilku kategoryach nie oświadczy się ani za jedną ani za drugą kategoryą, to będzie przydzielony do tej kategoryi, w której najwyższy podatek opłaca.

Każda kategorya wyborcza (ciało wyborcze) wybiera przypadającą na nią liczbę rzeczywistych członków oddzielnie (§. 9. al. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Połączenie głosów z różnych kategoryi wyborczych niema miejsca (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby samodzielnie lub jako jawni spólnicy (według art. 85. i 99. kodeksu handlowego) zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem; następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorzy kierują handlowemi i przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnemi (§. 7. ust. 1. ustawy z 29 czerwca

1868. Nr. 85. Dz. u. p.). jeżeli z prowadzonego przez nich przedsiębiorstwa bywa opłacana kwota podatkowa w wysokości określonej w §. 7. ust. 2. zacytowanej ustawy względnie w §. 2. niniejszej ordynacyi wyborczej.

Ze względu na uzasadnienie prawa wyboru i na podział na kategorye (ciała wyborcze), opłata należytości od miar górniczych równa się opłacie podatku zarobkowego.

Jeżeli pewne przedsiębiorstwo znajduje się w wyłącznem posiadaniu kobiet, albo też osób zostających pod opieką lub kuratelą, to prawo wyboru w ich imieniu wykonuje kierownik przedsiębiorstwa (§. 7. al. 4. ustawy o Izbach przemysłowych).

Gwarectwa, spółki zarobkowe i gospodarcze, stowarzyszenia, posiadacze wspólnych przywilejów i wszelkie tego rodzaju osoby zbiorowe mają przy wyborach tylko jeden głos.

Prawo wyboru wykonuje tu ta osoba, której przysługuje na mocy ustawy lub statutów zastępstwo pzzedsiębiorstwa.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austryackiego, którzy skończyli 30 lat życia, którzy przynajmniej od 3 lat posiadają warunki wymagane do wykonywania prawa czynnego wyboru i którzy swą stałą siedzibę mają w obrębie Izby.

Od prawa czynnego i biernego wyboru są wykluczone te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7. al. 10. ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego nie mogą być wybrani kupcy, którzy popadli w konkurs, dopokąd nie odzyskali uzdolnienia (§§. 246 i 253 ustawy konkursowej z 25 grudnia 1868. Nr. 1 Dz. u. p. z 1869).

§. 6.

Wybór rzeczywistych członków Izby odbywa się przez bezpośrednie głosowanie. Członkowie bywają wybierani na 6 lat. Po upływie 3 lat w dniu 31 grudnia połowa członków ustępuje podług starszeństwa służby, a Izba zostaje uzupełnioną przez nowe wybory. W razie równego czasu służby o ustąpieniu rozstrzyga los. Występujący mogą być napowrót wybrani.

Jeżeliby w ciągu czasu, na który członkowie wybrani zostali, jedno lub kilka miejsc się opróżniło, to Izba powołuje jako rzeczywistych członków tych, którzy przy ostatnich wyborach otrzymali w dotyczącej kategoryi najwięcej głosów po pierwotnie wybranych.

W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego terminu wyborczego.

§. 7.

Do rozpoczęcia i przeprowadzenia wyborów polityczna władza krajowa ustanawia równocześnie z rozpisaniem wyborów komisyę wyborczą.

Komisyi wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez ministra handlu.

Komisya wyborcza składa się z jednego członka Rady miasta Krakowa, z 4 reprezentantów Izby, z których 2 należeć ma do sekcyi handlowej, a 2 do sekcyi przemysłowej, i z protokolanta (§. 8 ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby członkami komisyi wyborczej ustanawia władza polityczna krajowa.

Radzie miejskiej i Izbie przysługuje prawo przedstawić swych kandydatów krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) polityczna władza krajowa powoła do komisyi wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego i przemysłowego w okręgu Izby zamieszkałych.

Komisya nosi tytuł: „c. k. Komisya wyborcza dla Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie“.

Wszelkie orzeczenia należące do kompetencyi tej komisyi, są stanowczo rozstrzygające.

Władze polityczno-administracyjne i zwierzchności gminne, należące do obwodu Izby, są obowiązane wspomagać skutecznie komisyę wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisya urzęduje w lokalu Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie.

Izba powinna do jej dyspozycyi dostarczyć koniecznego personalu pomocniczego.

Koszta wyborów będą pokryte z budżetu Izby.

§. 8.

Komisya wyborcza na podstawie rejestrów przez Izbę prowadzonych, a ewentualnie w razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) na podstawie dostarczonych jej urzędowych aktów układa podług poszczególnych kategoryi (ciał) wyborczych listę uprawnionych wyborców, która ma zawierać imię, nazwisko i rodzaj przemysłu wyborcy, stałą siedzibę

jego przedsiębiorstwa i ilość opłacanego podatku; a następnie, wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacyi, składa takową do publicznej wiadomości, — mianowicie w biórze Izby handlowo-przemysłowej dla miasta Krakowa i powiatu krakowskiego, dla innych zaś miejscowości w odnośnych c. k. starostwach.

Reklamacye rozstrzyga komisya wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem orzeczeniu.

Na podstawie tak sprostowanych list wyborców komisya wyborcza sporządza do aktu wyboru karty legitymacyjne, oraz karty głosowania i przesyła takowe wyborcom wraz z rozpisaniem wyborów (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę członków mających być wybranymi w poszczególnych kategoryach (ciałach) wyborczych, oraz wyszczególnienie, w którym dniu i o której godzinie będzie miał miejsce sam akt wyborczy, mający się odbyć przed komisyą wyborczą przez ustne głosowanie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kartek głosowania, i o której godzinie to oddawanie głosów będzie zamknięte.

Rozpisanie wyborów powinno nadto zawierać wyszczególnienie dnia, aż do którego — w razie wyborów przez przysłanie kartek głosowania podpisanych przez wyborców (§. 9.) ustawy o Izbach handlowych) — wypełnione i podpisane kartki głosowania wraz z kartkami legitymacyjnemi muszą nadejść do tej władzy przemysłowej I-ej instancyi, (starostwa, względnie magistratu i urzędu gminnego w miastach mających własne statuta), w której okręgu znajduje się stała siedziba przedsiębiorstwa.

Wybory sekcyi handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych ich kategoryi (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich, przez komisyę wyborczą oznaczyć się mających odstępach. (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych.)

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas mający upłynąć aż do chwili skrutynium wystarczył do oddania kartek głosowania i do nadesłania takowych do komisyi wyborczej (§. 9).

Rozesłanie rozpisania wyborów wraz z kartkami głosowania i kartami legitymacyjnemi przez komisyę wyborczą ma się odbyć za pośrednictwem władz przemysłowych I-ej instancyi i to w ten sposób, że stosownie do stałej siedziby przedsiębiorstwa wyborców powyższe druki uporządkowane podług gmin przy załączeniu konsygnacyi również podług gmin sporządzonych dotyczącym władzom przemysłowym przesłane zostają; te zaś mają takowe za potwierdzeniem odbioru doręczyć wyborcom i to w miastach, mających własne statuta, bezpośrednio, gdzie indziej zaś za pośrednictwem urzędów gminnych.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo

a) przez ustne głosowanie, — albo

b) przez osobiste złożenie przed komisyą wyborczą wypełnionej karty głosowania, albo wreszcie

c) przez przysłanie karty głosowania, podpisanej przez wyborcę, za pośrednictwem władzy przemysłowej I-ej instancyi

przy załączeniu w każdym razie karty legitymacyjnej.

Karty głosowania mogą być oddane lub przysłane otwarte lub zapieczętowane. Zapieczętowane karty głosowania muszą zewnątrz być zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (al. I. zob. c), powinni swe karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnemi złożyć u władzy przemysłowej pierwszej instancyi, do której stała siedziba ich przedsiębiorstwa należy, lub je takowej w ustanowionym terminie przesłać.

Przesyłka ta może nastąpić za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych, c. k. urzędów podatkowych, albo urzędów gminnych, lub przez osobnych posłańców.

Karty głosowania, nadchodzące do władzy przemysłowej po upływie wyznaczonego terminu, nie będą więcej przyjmowane.

Władza przemysłowa pierwszej instancyi przesyła karty głosowania, które do niej nadeszły, wraz z kartami legitymacyjnemi, uporządkowawszy je podług gmin i załączając wspomniane w §. 8. konsygnacye, — komisyi wyborczej na ręce jej przewodniczącego.

Urzędy gminne, zwracając władzy przemysłowej pierwszej instancyi konsygnacye w §. 8. oznaczone, mają także załączyć dowody doręczenia; — karty zaś, których nie można było doręczyć, powinny tejże władzy zwrócić.

Władzy zaś przemysłowej pierwszej instancyi jest obowiązkiem niedoręczone przesyłki odesłać do komisyi wyborczej.

§. 10.

Przesyłka powyższych druków (kart legitymacyjnych, kart głosowania i rozpisania wyborów), równie jak wszelkich podań ze strony wyborców do

komisyi wyborczej, następuje za pomocą poczty bez opłaty pocztowej, jeżeli takowe na adresie zawierają dopisek: „w sprawie wyborów Izby handlowo-przemysłowej Krakowskiej“ (§. 22. al. 1. ust. o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym komisya wyborcza przedsięweźmie skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium tylko wtenczas będą uwzględnione, jeżeli w należytym czasie oddane zostały władzy przemysłowej pierwszej instancyi (§. 8. ust. 5).

Karty głosowania zapieczętowane, przysłane lub osobiście oddane, mają być otworzone przez komisyę wyborczą przed rozpoczęciem skrutynium, ale dopiero po ukończeniu głosowania osobistego.

Pomiędzy wybieranymi w odnośnej kategoryi wyborczej (ciele wyborczem) rozstrzyga względna większość głosów, przy równej ilości głosów rozstrzyga los wyciągniony przez jednego członka komisyi wyborczej.

§. 12.

Komisya wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie stanowczy wynik aktu wyborczego.

Komisya wyborcza zawiadamia członków wybranych o ich wybraniu.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisyi wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, to ten ma być uważany za wybranego, który po nim w tej samej kategoryi wyborczej (ciele wyborczem) najwięcej otrzymał głosów.

Członków wybranych ma komisya wyborcza za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej przedstawić ministerstwu handlu wraz z wyszczególnieniem kategoryi (ciał) wyborczych, w których zostali wybrani.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukonstytuowania się nowo obranej Izby.

Otwarcie odbywa się przez pełnomocnika ministra, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu członkowi Izby.

Ta wyżej powołanym reskryptem wys. c. k. Ministerstwa handlu zatwierdzona ordynacya wyborcza ma służyć za podstawę przy przyszłych wyborach do Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie i odtąd ustaje obowiązywać dotychczasowa ordynacya wyborcza dla rzeczonej Izby.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 27 maja 1884.

W zastępstwie
Loebl w. r.

Nr. 49.

Rozporządzenie

c. k. Namiestnictwa z dnia 9 lipca 1884, l. 40544, względem trwania najmu i terminów wypowiedzenia mieszkań zajmywanych przez gości kąpielowych w zdrojowisku Żegiestowa.

Na mocy §. 25 ces. rozp. z dnia 16 listopada 1858, Dz. u. p. Nr. 213, rozporządzam w porozumieniu z c. k. wyższym Sądem krajowym w Krakowie, co następuje:

Art. I.

Jeżeli przy najęciu pomieszkania nieoznaczono w umowie, jak długo ma trwać najem, w takim razie przyjmuje się, że najem trwa sześć (6) tygodni.

Gościowi służy jednak prawo, rozwiązania takiego najmu już z upływym piątego tygodnia, jeżeli najem wypowiedziano tydzień przed upływem piątego tygodnia. Najmodawcy nie służy podobny sposób wypowiedzenia.

Art. II.

Gdyby gość zamierzał z końcem szóstego tygodnia opuścić pomieszkanie, lub gdyby najmodawca chciał po sześciu tygodniach w inny sposób pomieszkaniem rozporządzić, wypowiedzenie najmu drugiej stronie nastąpić winno tydzień naprzód.

W braku takiego wypowiedzenia trwa umowa na dalszy czas nieograniczony i może być rozwiązaną każdego czasu za poprzedniem jednotygodniowem wypowiedzeniem.

Art. III.

Jeżeli pomieszkanie najętem zostało tygodniowo lub dziennie, to do rozwiązania stosunku najmu, potrzeba wypowiedzenia jednej lub drugiej strony: w pierwszym razie na tydzień, w drugim na 24 godzin naprzód.

Art. IV.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Zaleski w. r.